

Uluslararası Öğrencilerde Sosyal Uyumun Psikososyal Belirleyicileri

Sevdener Öztürk¹ ve Yılmaz Daşlı²

Öz

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sosyal uyum düzeylerini belirlemek ve sosyal uyumun aidyet, umut, dışlanma ve bireysel faktörler gibi psikososyal değişkenlerle olan ilişkisini incelemektir.

Yöntem: Çalışma, nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüş; araştırmanın örneklemini 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören 352 uluslararası öğrenci oluşturmıştır. Veri toplama aracı olarak Kaya (2022) tarafından geliştirilen Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği kullanılmış, veriler SPSS 22 paket programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Cinsiyete göre sosyal uyumun alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p > .05$). Buna karşın, öğrencilerin kaldıkları yere göre aidyet ve umut düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Üniversite yurdunda kalan öğrencilerin aidyet ve umut düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca gelir düzeyi ile bireysel faktörler arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Bulgular, uluslararası öğrencilerin genel olarak olumlu bir sosyal uyum düzeyine sahip olduğunu ve psikososyal faktörlerin bu süreçte belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Çalışma, üniversitelerin sosyal uyumu destekleyici politikalar geliştirmesinin önemine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Uyum, Uluslararası Öğrenciler, Psikososyal Faktörler, Aidyet.

ABSTRACT IN ENGLISH

Psychosocial Determinants of Social Adaptation among International Students

Objective: The aim of this study is to determine the social adaptation levels of international students studying at Sivas Cumhuriyet University and to examine the relationships between social adaptation and psychosocial variables, including belonging, hope, exclusion, and individual factors.

Method: The study was conducted using a quantitative research approach based on a correlational survey design; the sample consisted of 352 international students enrolled during the 2024–2025 spring semester. Data were collected using the Social Adaptation Scale for Migrants developed by Kaya (2022), and the data were analyzed using the SPSS 22 statistical software package.

Results: No statistically significant differences were found in the sub-dimensions of social adaptation according to gender ($p > .05$). However, significant differences were identified in belonging and hope based on accommodation type,

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Göç Çalışmaları ABD Sivas/Türkiye, E-posta: ozturksevdener@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2563-7588.

² (Sorumlu Yazar) Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü Sivas/Türkiye, E-posta: ydasli@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6569-1103.

with higher levels observed among students residing in university dormitories. In addition, a positive and significant relationship was found between income level and individual factors.

Conclusion: *The findings indicate that international students generally demonstrate positive levels of social adaptation and that psychosocial factors play a decisive role in this process. The study underscores the importance of developing institutional policies that support the social adaptation and integration of international students.*

Keywords: *Social Adaptation, International Students, Psychosocial Factors, Sense of Belonging*

Giriş

Küreselleşme, bireyler, topluluklar ve ulus-devletler arasındaki sınırların giderek geçirgenleştiği; ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik alanlarda karşılıklı bağımlılık ilişkilerinin yoğunlaştığı çok boyutlu ve dinamik bir süreç olarak kavramsallaştırılmaktadır. Küreselleşme yalnızca ekonomik yapıları dönüştürmekle kalmamakta; aynı zamanda toplumsal ilişkileri, kurumsal yapılanmaları ve bilgi üretim süreçlerini de derinden etkilemektedir. Bu dönüşümün yükseköğretim alanındaki en görünür yansımalarından biri, üniversitelerin uluslararasılaşma politikalarının hız kazanması ve buna bağlı olarak uluslararası öğrenci hareketliliğinin küresel ölçekte belirgin biçimde artmasıdır. Bu çerçevede uluslararası öğrenciler, yalnızca geçici eğitim göçmenleri olarak değil; ev sahibi toplumların sosyal ve kültürel yapılarıyla etkileşime giren, bu yapılarla müzakere eden ve zaman zaman bu yapıları dönüştüren önemli toplumsal aktörler olarak değerlendirilmektedir.

Uluslararası öğrenci hareketliliğini bu küresel bağlam içinde anlamlandırabilmek için göç olgusunun kavramsal çerçevesine başvurmak gerekmektedir. Göç, bireylerin sosyal, siyasal veya ekonomik nedenlerle bir coğrafi alandan başka bir alana yönelmesi süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç, daha iyi yaşam koşulları, istihdam veya eğitim olanakları arayışı gibi gönüllü nedenlerle gerçekleşebileceği gibi; savaş, siyasal baskılar, ekonomik krizler ve çevresel felaketler gibi zorlayıcı koşulların sonucu olarak da ortaya çıkabilmektedir (Adıgüzel, 2022). Hangi biçimde gerçekleşirse gerçekleşsin, göç yalnızca fiziksel bir yer değiştirme süreci değil; bireyin kimliğini, sosyal ilişkilerini ve psikolojik kaynaklarını yeniden yapılandırdığı karmaşık bir toplumsal deneyimdir.

Bu noktada göç deneyiminin merkezinde yer alan en önemli boyutlardan biri sosyal uyumdur. Sosyal uyum, bireyin yeni bir toplumsal bağlamda işlevsel ve anlamlı ilişkiler kurabilmesi, ev sahibi toplum tarafından kabul görmesi ve toplumsal yaşama aktif katılım sağlayabilmesi süreci olarak tanımlanmaktadır. Ancak sosyal uyum, tek yönlü bir asimilasyon süreci olarak ele alınmamalıdır. Aksine bu süreç, birey ile ev sahibi toplum arasında karşılıklı etkileşim, müzakere ve uyarlamayı içeren dinamik bir yapı olarak değerlendirilmelidir (Kaya, 2022; Çelik & İçduygu, 2019). Bu bağlamda sosyal uyum, bireyin ev sahibi toplumla kurduğu ilişkilerin niteliği kadar, bu ilişkiler içinde geliştirdiği aidiyet duygusu ile de yakından ilişkilidir.

Uluslararası öğrenciler, göç olgusunun özgül ve ayrıcalıklı bir alt grubunu oluşturmaktadır. Uluslararası öğrenci kavramı, vatandaşlık bağı bulunmayan bir ülkede, genellikle öğrenci vizesi veya özel bir yasal statü çerçevesinde yükseköğrenim gören bireyleri ifade etmektedir (YÖK, 2023). UNESCO ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar, uluslararası öğrencilerin yalnızca akademik faaliyetlere katılan bireyler olmadığını; aynı zamanda kültürlerarası etkileşimi, bilgi dolaşımını ve toplumsal bütünleşmeyi teşvik eden önemli aktörler olduğunu vurgulamaktadır

(UNESCO, 2022). Bu yönüyle uluslararası öğrenciler, küresel bilgi ekonomisi içerisinde stratejik bir konuma sahiptir.

Türkiye bağlamında uluslararası öğrenci hareketliliği tarihsel olarak Tanzimat dönemine kadar uzanmakla birlikte, bu alandaki sistematik ve bütüncül politikaların özellikle 1990'lı yıllardan itibaren geliştirildiği görülmektedir. 1983 yılında yürürlüğe giren 2922 sayılı Yabancı Uruklu Öğrenciler Kanunu ve bunu izleyen düzenlemeler, uluslararası öğrencilerin hukuki statüsüne ilişkin temel çerçeveyi oluşturmuştur. Ancak asıl kurumsallaşma süreci, 2010 yılı sonrasında Yükseköğretim Kurulu ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'nın eşgüdümlü çalışmalarıyla ivme kazanmıştır. Yabancı öğrenci kavramının yerini uluslararası öğrenci kavramının alması, Türkiye'nin bu alandaki yaklaşımında önemli bir zihniyet dönüşümüne işaret etmektedir. 2023 yılı itibarıyla Türkiye'de öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısının 300 bini aşması, Türkiye'yi küresel yükseköğretim pazarında önemli bir çekim merkezi hâline getirmiştir (YÖK, 2023; UNESCO, 2022). Benzer şekilde küresel ölçekte uluslararası öğrenci hareketliliğinin artmaya devam ettiği ve yükseköğretim kurumlarının uluslararasılaşma politikalarını güçlendirdiği belirtilmektedir (OECD, 2024; Institute of International Education (IIE), 2024).

Bununla birlikte, uluslararası öğrenci sayısındaki bu nicel artış, beraberinde nitel sorunları da gündeme getirmektedir. Uluslararası öğrenciler; dil yeterliliği, kültürel farklılıklar, ayrımcılık algısı, ekonomik kısıtlılıklar, barınma sorunları ve sınırlı sosyal destek ağları gibi çok sayıda güçlüklerle karşılaşabilmektedir. Bu sorunlar yalnızca akademik başarıyı değil; aynı zamanda öğrencilerin psikolojik iyi oluşunu, yaşam doyumunu ve uzun vadeli toplumsal entegrasyonlarını da etkilemektedir. Bu nedenle uluslararası öğrencilerin sosyal uyum süreçlerini anlamak, betimleyici yaklaşımların ötesine geçerek, bu süreçlerin altında yatan psikososyal mekanizmaların analizini gerektirmektedir.

Bu bağlamda Berry'nin (1997) kültürleşme modeli, göç ve uyum süreçlerini açıklamada en yaygın kullanılan kuramsal yaklaşımlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Berry, bireylerin yeni bir kültürel ortamda entegrasyon, asimilasyon, ayrışma ve marjinalleşme olmak üzere dört temel strateji benimsediğini ileri sürmektedir. Bu stratejiler arasında entegrasyon, bireyin kendi kültürel kimliğini korurken ev sahibi toplumla etkileşim kurabilmesine olanak tanıyan bir uyum biçimi olarak, hem sosyal uyum hem de psikolojik iyi oluş açısından en işlevsel strateji olarak değerlendirilmektedir. Ancak bu model, uyum sürecinin kültürel boyutunu güçlü biçimde açıklasa da, bireysel düzeydeki psikososyal dinamikleri tek başına yeterince açıklayamamaktadır.

Bu noktada sosyal uyumun psikososyal boyutlarına odaklanmak gerekmektedir. Sosyal uyum, yalnızca kültürel yönelimlerle değil; aynı zamanda bireyin psikolojik kaynakları, algıları ve baş etme stratejileriyle de şekillenmektedir. Aidiyet duygusu, bu süreçte temel bir psikososyal belirleyici olarak öne çıkmaktadır. Aidiyet, bireyin toplum tarafından kabul edilme, değer görme ve kendisini o toplumsal yapının bir parçası olarak hissetme ihtiyacını karşılayan temel bir insani gereksinimdir. Aidiyet duygusunun güçlenmesi, bireyin sosyal ilişkilerini derinleştirmekte; dışlanma algısını azaltmakta ve psikolojik iyi oluşu desteklemektedir. Son yıllarda yapılan araştırmalar da aidiyet duygusunun uluslararası öğrencilerin akademik başarısı, yaşam doyumunu ve sosyal uyumu üzerinde belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır (Kuşci vd., 2023).

Türkiye’de yapılan ampirik çalışmalar, uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerinin çok boyutlu yapısını desteklemektedir. Bulut ve arkadaşlarının (2020) çalışması, uluslararası öğrencilerin en sık karşılaştıkları sorunların dil yetersizliği, dışlanma algısı, akademik güçlükler ve ekonomik sıkıntılar olduğunu ortaya koymuştur. Sungur ve arkadaşları (2016) ise sosyal destek ağlarının ve Türkçe yeterliliğinin, öğrencilerin yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluşu üzerinde belirleyici etkileri olduğunu göstermiştir.

Aidiyet ve dışlanma arasındaki ilişki, Kuşci, Öztosun ve Arlı’nın (2023) çalışmasında da açık biçimde ortaya konmuştur. Araştırmacılar, aidiyet düzeyinin azalmasının sosyal dışlanma algısını artırdığını ve bunun yalnızlık ile psikolojik zorlanmalara yol açtığını belirtmektedir. Bunun yanı sıra gelir düzeyi, öğrencilerin barınma, beslenme ve sosyal etkinliklere katılım gibi yaşam koşullarını belirleyen temel bir sosyoekonomik değişken olarak uyum sürecini etkilemektedir. Ekonomik yetersizlik, sosyal uyumu zorlaştırabilmekte; buna karşın psikolojik dayanıklılık, sosyal destek ve bireysel baş etme becerileri uyum sürecinde koruyucu faktörler olarak işlev görmektedir (Aydın & Egemberdiyeve, 2018).

Uluslararası literatür de benzer biçimde, uluslararası öğrencilerin sosyal uyum süreçlerinde psikososyal faktörlerin belirleyici rolünü vurgulamaktadır. Sosyal destek ağlarının yaşam doyumunu ve psikolojik iyi oluşu artırdığı; yalnızlık ve stresle başa çıkmada kritik bir işlev gördüğü çeşitli çalışmalarda ortaya konmuştur (Mudhovozi, 2011; Bender, Van Oudenhoven & Veenstra, 2019). Bununla birlikte, karşılanmamış beklentiler, ekonomik güçlükler ve iletişim engellerinin uyum sürecini olumsuz etkileyebildiği de literatürde sıkça vurgulanmaktadır (Ladum & Burkholder, 2019; Pare & Tsay, 2014).

Tüm bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde, mevcut literatürün büyük ölçüde dil, ekonomik koşullar ve kültürel farklılıklar gibi değişkenlere odaklandığı; ancak sosyal uyumun psikososyal boyutlarını bütüncül bir çerçevede ele alan çalışmaların görece sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin sosyal uyumunu aidiyet, umut, dışlanma ve bireysel faktörler gibi psikososyal belirleyiciler üzerinden inceleyerek literatürdeki bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Sivas Cumhuriyet Üniversitesi örneği üzerinden elde edilecek bulguların, Türkiye bağlamına özgü güncel ampirik veriler sunarak uluslararası öğrenci uyumu literatürüne özgün bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sosyal uyum düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin aidiyet, umut, dışlanma ve bireysel faktörler gibi psikososyal değişkenlerle olan ilişkisini incelemek amacıyla yürütülmüştür. Çalışma, nicel araştırma yaklaşımlarından biri olan betimsel ve ilişkisel tarama modeli kapsamında tasarlanmıştır. Bu model, mevcut bir durumu olduğu gibi ortaya koymanın yanı sıra, araştırma kapsamında ele alınan değişkenler arasındaki ilişkilerin istatistiksel olarak test edilmesine olanak sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir (Karasar, 2012).

Araştırmanın evrenini, 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi itibarıyla Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nde öğrenim gören toplam 2.991 uluslararası öğrenci oluşturmaktadır (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 2025). Bu evrenden, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 352 uluslararası öğrenci çalışmanın örneklemini meydana getirmiştir. Kolayda örnekleme yöntemi, özellikle uluslararası öğrenciler gibi erişimi sınırlı gruplarla yürütülen araştırmalarda uygulamada pratiklik sağlaması ve

katılımcı gönüllülüğünü esas alması nedeniyle yaygın biçimde kullanılmaktadır (Karasar, 2012). Bununla birlikte, örneklemin istatistiksel açıdan yeterliliğini ortaya koymak amacıyla örneklem-güç analizi gerçekleştirilmiştir. Cohen'in (1988) önerdiği ölçütler doğrultusunda, orta düzey etki büyüklüğü ($f = .25$), %95 güven düzeyi ($\alpha = .05$) ve %80 istatistiksel güç ($1-\beta = .80$) esas alındığında, grup karşılaştırmaları ve korelasyon analizleri için gerekli minimum örneklem büyüklüğünün yaklaşık 210–230 kişi aralığında olduğu belirlenmiştir. Bu çerçevede 352 katılımcıdan oluşan örneklemin, yapılan istatistiksel analizler için yeterli güce sahip olduğu değerlendirilmiştir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kaya (2022) tarafından geliştirilen Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, göçmen bireylerin sosyal uyum düzeylerini ölçmeye yönelik olarak geliştirilmiş olup, orijinal formunda 28 madde ve altı alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan maddeler 5'li Likert tipi derecelendirme ile yanıtlanmakta ve ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin sosyal uyum düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin bu araştırmadaki örneklem için uygunluğunu değerlendirmek amacıyla yapı geçerliği ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi uygulanmış ve faktör yükü .30'un altında kalan bazı maddeler (7, 18, 21, 22 ve 27. maddeler) ölçekten çıkarılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçek, dışlanma, aidiyet, bireysel faktörler ve umut olmak üzere dört alt boyut altında yeniden yapılandırılmıştır. Faktör analizine ilişkin bulgular, Kaiser-Meyer-Olkin örneklem yeterlilik katsayısının .90 olması ve Bartlett Küresellik Testi'nin $\chi^2(325) = 4238.14$; $p < .001$ düzeyinde anlamlı çıkmasıyla desteklenmiştir. Bu sonuçlar, veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu ve örneklemin yeterli büyüklükte olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin güvenirliği Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı kullanılarak değerlendirilmiştir. Genel ölçek için hesaplanan güvenirlik katsayısı .91 olup, alt boyutlara ilişkin katsayılar dışlanma için .88, aidiyet için .85, bireysel faktörler için .83 ve umut için .79 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değerler, ölçeğin araştırma bağlamında yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Veri toplama süreci, 2025 yılı bahar döneminde çevrim içi ortamda Google Forms platformu aracılığıyla yürütülmüştür. Anket formunun giriş bölümünde katılımcılara araştırmanın amacı, gönüllülük esasları ve veri gizliliğine ilişkin bilgiler sunulmuş; katılımcılardan çevrim içi aydınlatılmış onam alınmıştır. Araştırmanın uygulanmasına başlanmadan önce, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan E-99711239-050.04-481675 sayılı ve 17.10.2024 tarihli etik onay alınmış ve araştırma süreci etik ilkelere uygun biçimde yürütülmüştür.

Toplanan verilerin analizi SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikle katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini değerlendirmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi uygulanmış, faktör yapısının uygunluğu KMO ve Bartlett testleriyle sınanmıştır. Güvenirlik analizleri Cronbach's Alpha katsayıları aracılığıyla yapılmıştır. Araştırma soruları doğrultusunda, iki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-testi, üç ve daha fazla grup karşılaştırmalarında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmış; değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1: Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği Faktör Analizi Uygunluk Ölçütleri

Test	Değer
KMO (Kaiser-Meyer-Olkin)	,857
Bartlett's Test of Sphericity χ^2 (df=253)	4588,168 (p<,001)

Tablo 1’de sunulan bulgular, veri setinin faktör analizi için istatistiksel açıdan yeterli ve uygun olduğunu göstermektedir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik katsayısının ,857 olarak hesaplanması, örneklem büyüklüğünün ve değişkenler arasındaki ortak varyansın faktör analizine elverişli olduğunu ortaya koymaktadır. Bartlett Küresellik Testi’nin anlamlı sonuç vermesi ($\chi^2 = 4588,168$; sd = 253; p < ,001) ise değişkenler arasındaki korelasyon yapısının faktörleştirilebilir nitelikte olduğunu göstermektedir. Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği’ne ait verilerin yapı geçerliğinin test edilmesi için gerekli istatistiksel koşulları sağladığı söylenebilir.

Tablo 2: Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Güvenirlik Katsayıları

Alt Boyut	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha (α)
Dışlanma	7	,734
Aidiyet	7	,750
Bireysel Faktörler	4	,736
Umut	3	,626

Tablo 2’de Göçmenler İçin Sosyal Uyum Ölçeği’nin alt boyutlarına ilişkin güvenirlilik katsayıları sunulmaktadır. Alt boyutların Cronbach’s Alpha değerleri incelendiğinde, dışlanma ($\alpha = ,734$), aidiyet ($\alpha = ,750$) ve bireysel faktörler ($\alpha = ,736$) alt boyutlarının kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu görülmektedir. Umut alt boyutuna ilişkin Cronbach’s Alpha katsayısının ,626 olması, diğer alt boyutlara kıyasla görece daha düşük bir güvenirlilik düzeyine işaret etmekle birlikte, bu alt boyutta yer alan madde sayısının sınırlı olması (3 madde) dikkate alındığında, sosyal bilimlerde kabul edilebilir (Özdamar, 2002; George & Mallery, 2003) sınırlar içinde değerlendirilebilir. Genel olarak elde edilen güvenirlilik katsayıları, ölçeğin alt boyutlarının uluslararası literatürde önerilen güvenirlilik ölçütleriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Tablo 3: Sosyal Uyum Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri (N = 352)

Alt Boyut	Ortalama ($\bar{x}$)	Standart Sapma (Ss)
Dışlanma	2,96	0,80
Aidiyet	3,60	0,80
Bireysel Faktörler	3,03	0,92
Umut	4,18	0,67

Tablo 3’te Sosyal Uyum Ölçeği’nin alt boyutlarına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri sunulmaktadır. Bulgular, katılımcıların **umut** alt boyutunda yüksek bir ortalamaya sahip olduğunu ($\bar{x} = 4,18$; Ss = 0,67) ve öğrencilerin geleceğe yönelik beklentilerinin ve iyimserlik düzeylerinin güçlü olduğunu göstermektedir. **Aidiyet** alt boyutuna ilişkin ortalamanın da görece yüksek olması ($\bar{x} = 3,60$; Ss = 0,80), uluslararası öğrencilerin ev sahibi

topluma ve üniversite ortamına belirli ölçüde aidiyet geliştirdiklerine işaret etmektedir. Buna karşılık **dışlanma** alt boyutunun ortalamasının düşük düzeyde olması ($\bar{x} = 2,96$; $S_s = 0,80$), öğrencilerin genel olarak yoğun bir dışlanma algısı yaşamadıklarını düşündürmektedir. **Bireysel faktörler** alt boyutunda elde edilen orta düzeydeki ortalama ($\bar{x} = 3,03$; $S_s = 0,92$) ise öğrencilerin bireysel baş etme ve uyum kaynaklarının kısmen yeterli olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, uluslararası öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin olumlu bir görünüm sergilediğini ve özellikle umut ile aidiyet boyutlarının sosyal uyum sürecinde öne çıktığını ortaya koymaktadır.

Tablo 4: Demografik Özellikler

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	102	29,0
Erkek	250	71,0
Eğitim Düzeyi		
Lisans	341	96,9
Önlisans	11	3,1
Geldikleri Bölge		
Orta Asya	140	39,8
Afrika	119	33,8
Orta Doğu	89	25,3
Avrupa	2	0,6
Diğer	2	0,6
Yaş Ortalaması		24,17
Gelir Ortalaması		5.384,64 TL

Tablo 4'te araştırmaya katılan uluslararası öğrencilerin demografik özellikleri sunulmaktadır. Bulgular, örneklemin büyük ölçüde erkek öğrencilerden oluştuğunu (%71,0) ve kadın öğrencilerin oranının %29,0 olduğunu göstermektedir. Katılımcıların neredeyse tamamının lisans düzeyinde öğrenim gördüğü (%96,9), önlisans öğrencilerinin ise oldukça sınırlı bir grubu temsil ettiği (%3,1) görülmektedir. Öğrencilerin geldikleri bölgelere göre dağılımı incelendiğinde, Orta Asya (%39,8) ve Afrika (%33,8) kökenli öğrencilerin ağırlıkta olduğu, bunu Orta Doğu (%25,3) kökenli öğrencilerin izlediği anlaşılmaktadır; Avrupa ve diğer bölgelerden gelen öğrencilerin oranı ise oldukça düşüktür. Katılımcıların yaş ortalaması 24,17 olup, örneklemin genç yetişkin öğrenci grubunu temsil ettiği söylenebilir. Öğrencilerin ortalama gelir düzeyinin 5.384,64 TL olarak belirlenmesi, ekonomik koşulların sosyal uyum ve psikososyal süreçler açısından önemli bir bağlamsal değişken olduğunu düşündürmektedir. Tablo 4, örneklemin uluslararası öğrenci profiline uygun, bölgesel çeşitliliği yansıtan bir demografik yapı sunduğunu göstermektedir.

Tablo 5: Cinsiyet Değişkenine Göre Sosyal Uyum Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

Alt Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	t	Sd	p
Dışlanma	Kadın	102	3,04	0,80	1,211	350	,227
	Erkek	250	2,93	0,81			
Aidiyet	Kadın	102	3,61	0,82	0,066	350	,948
	Erkek	250	3,60	0,79			
Bireysel Faktörler	Kadın	102	3,15	0,89	1,473	350	,142
	Erkek	250	2,99	0,94			
Umut	Kadın	102	4,11	0,73	-1,158	350	,248

Tablo 5'te cinsiyet değişkenine göre Sosyal Uyum Ölçeği alt boyutlarına ilişkin karşılaştırma sonuçları sunulmaktadır. Bulgular, kadın ve erkek öğrenciler arasında **dışlanma** ($t = 1,211$; $p = ,227$), **aidiyet** ($t = 0,066$; $p = ,948$), **bireysel faktörler** ($t = 1,473$; $p = ,142$) ve **umut** ($t = -1,158$; $p = ,248$) alt boyutlarının hiçbirinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığını göstermektedir ($p > ,05$). Bununla birlikte, ortalama değerler incelendiğinde kadın öğrencilerin dışlanma ve bireysel faktörler alt boyutlarında erkek öğrencilere kıyasla görece daha yüksek ortalamalara sahip oldukları, erkek öğrencilerin ise umut alt boyutunda sınırlı düzeyde daha yüksek bir ortalama sergiledikleri görülmektedir. Ancak bu farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlı düzeye ulaşmamıştır. Bu bulgular, sosyal uyumun temel boyutlarının cinsiyetten bağımsız olarak benzer biçimde deneyimlendiğini ve sosyal uyum sürecinde cinsiyetin belirleyici bir değişken olmadığını göstermektedir.

Tablo 6: Kalınan Yere Göre Sosyal Uyum Alt Boyutlarına İlişkin ANOVA Sonuçları

Alt Boyut	Kalınan Yer	N	$\bar{x}$	S	Levene F	Levene p	Anova F	p
Dışlanma	Özel Yurt	16	2,96	,82	1,966	,119	,415	,743
	Üniversite Yurdu	193	2,93	,82				
	Ev	129	3,02	,81				
	Diğer	14	2,88	,53				
Aidiyet	Özel Yurt	16	3,23	,80	,150	,929	4,896	,002
	Üniversite Yurdu	193	3,68	,78				
	Ev	129	3,59	,80				
	Diğer	14	2,97	,78				
Bireysel Faktörler	Özel Yurt	16	2,92	,79	1,114	,344	1,638	,180
	Üniversite Yurdu	193	2,98	,89				
	Ev	129	3,16	,98				
	Diğer	14	2,75	,00				
mut	Özel Yurt	16	3,79	,72	,776	,508	6,485	,000
	Üniversite Yurdu	193	4,23	,65				
	Ev	129	4,20	,62				
	Diğer	14	3,57	,84				

Tablo 6'da uluslararası öğrencilerin **kaldıkları yere göre** Sosyal Uyum Ölçeği alt boyutlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları sunulmaktadır. Öncelikle Levene testi sonuçları incelendiğinde, tüm alt boyutlar için varyansların homojen olduğu görülmektedir ($p > ,05$); bu durum ANOVA'nın temel varsayımlarının sağlandığını göstermektedir.

ANOVA sonuçlarına göre **dışlanma** alt boyutunda öğrencilerin kaldıkları yere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($F = ,415$; $p = ,743$). Benzer biçimde **bireysel faktörler** alt boyutunda da gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($F = 1,638$; $p = ,180$). Bu bulgular, dışlanma algısı ve bireysel uyum kaynaklarının barınma türünden bağımsız olarak benzer düzeylerde deneyimlendiğini göstermektedir.

Buna karşılık, **aidiyet** alt boyutunda öğrencilerin kaldıkları yere göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($F = 4,896$; $p = ,002$). Ortalama değerler incelendiğinde, üniversite yurdunda kalan öğrencilerin aidiyet düzeylerinin en yüksek olduğu, “diğer” kategorisinde yer alan öğrencilerin ise en düşük ortalama sahip olduğu görülmektedir. Benzer şekilde **umut** alt boyutunda da barınma türüne göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F = 6,485$; $p < ,001$). Üniversite yurdunda ve evde kalan öğrencilerin umut düzeylerinin daha yüksek olduğu, özel yurt ve “diğer” kategorisindeki öğrencilerin ise görece daha düşük umut düzeyleri sergilediği dikkat çekmektedir.

Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, barınma koşullarının özellikle **aidiyet** ve **umut** gibi psikosozal boyutlar üzerinde belirleyici bir rol oynadığı; üniversite yurtlarının sunduğu sosyal etkileşim ve destek ortamının öğrencilerin sosyal uyum süreçlerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Buna karşın, dışlanma algısı ve bireysel faktörlerin barınma türüne göre anlamlı biçimde farklılaşmaması, bu boyutların daha çok bireysel ve bağlamsal özelliklerle ilişkili olabileceğine işaret etmektedir.

Tablo 7: Geldikleri Bölgeye Göre Sosyal Uyum Alt Boyutlarının ANOVA Sonuçları

Alt Boyut	Bölge	N	Ortalama	s	F	p
Dışlanma	Orta Asya	140	2,93	,83	1,615	,200
	Orta Doğu	89	3,09	,82		
	Afrika	123	2,90	,75		
Aidiyet	Orta Asya	140	3,60	,79	,088	,916
	Orta Doğu	89	3,62	,83		
	Afrika	123	3,57	,78		
Bireysel Faktörler	Orta Asya	140	2,98	,91	2,855	,059
	Orta Doğu	89	3,23	,92		
	Afrika	123	2,94	,93		
Umut	Orta Asya	140	4,12	,72	,721	,487
	Orta Doğu	89	4,22	,62		
	Afrika	123	4,20	,61		

Tablo 7’de uluslararası öğrencilerin **geldikleri bölgeye göre** Sosyal Uyum Ölçeği alt boyutlarına ilişkin tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları sunulmaktadır. Bulgular, **dışlanma** ($F = 1,615$; $p = ,200$), **aidiyet** ($F = ,088$; $p = ,916$) ve **umut** ($F = ,721$; $p = ,487$) alt boyutlarında öğrencilerin geldikleri bölgeye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını göstermektedir. Bu sonuçlar, farklı coğrafi kökenlerden gelen öğrencilerin söz konusu psikosozal boyutları benzer düzeylerde deneyimlediklerine işaret etmektedir.

Buna karşılık, **bireysel faktörler** alt boyutunda bölgelere göre farklılaşma eğilimi gözlenmiş olmakla birlikte, bu fark istatistiksel olarak anlamlılık düzeyine ulaşmamıştır ($F = 2,855$; $p = ,059$). Ortalama değerler incelendiğinde, Orta Doğu kökenli öğrencilerin bireysel faktörler alt

boyutunda görece daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Ancak bu farklılık, istatistiksel açıdan anlamlı kabul edilebilecek düzeyde değildir. Bulgular, uluslararası öğrencilerin sosyal uyumlarının temel boyutlarının geldikleri coğrafi bölgeden bağımsız olarak benzer bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Sosyal uyum sürecinde bölgesel kökenin belirleyici bir değişken olmaması, üniversite ortamının ve ortak akademik deneyimlerin öğrenciler arasında benzer uyum dinamikleri oluşturduğunu düşündürmektedir.

Tablo 8: Yaş ve Gelir Durumuna Göre Sosyal Uyum Alt Boyutları ile Korelasyon Sonuçları

Değişken	Boyutlar	Pearson r	p	n
Yaş	Dışlanma	-,033	,532	352
	Aidiyet	,011	,834	352
	Bireysel Faktörler	,019	,723	352
	Umut	,027	,619	352
Gelir	Dışlanma	-,060	,265	352
	Aidiyet	,029	,594	352
	Bireysel Faktörler	,162	,002	352
	Umut	,018	,732	352

Tablo 8’de yaş ve gelir durumu ile Sosyal Uyum Ölçeği alt boyutları arasındaki Pearson korelasyon analizi sonuçları sunulmaktadır. Bulgular incelendiğinde, **yaş değişkeni** ile dışlanma ($r = -,033$; $p = ,532$), aidiyet ($r = ,011$; $p = ,834$), bireysel faktörler ($r = ,019$; $p = ,723$) ve umut ($r = ,027$; $p = ,619$) alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir. Bu sonuçlar, sosyal uyumun psikososyal boyutlarının yaş değişkeninden bağımsız olarak benzer biçimde deneyimlendiğine işaret etmektedir.

Gelir durumu ile sosyal uyum alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise yalnızca **bireysel faktörler** alt boyutunda düşük düzeyde ancak istatistiksel olarak anlamlı bir pozitif ilişki saptanmıştır ($r = ,162$; $p = ,002$). Bu bulgu, gelir düzeyi arttıkça bireysel baş etme becerileri ve uyuma ilişkin kişisel kaynakların güçlendiğini düşündürmektedir. Buna karşın gelir durumu ile dışlanma, aidiyet ve umut alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > ,05$). Tablo 8, yaşı sosyal uyum üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığını, gelir düzeyinin ise sınırlı ölçüde bireysel uyum kaynaklarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Küreselleşme süreciyle birlikte hız kazanan uluslararası öğrenci hareketliliği, yükseköğretim kurumlarını yalnızca akademik başarıyı değil, aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve psikososyal uyum süreçlerini de merkeze alan çok boyutlu politikalar geliştirmeye yöneltmektedir. Bu çalışma, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sosyal uyum düzeylerini ve bu uyumun psikososyal belirleyicilerini inceleyerek, söz konusu gereksinime ampirik bir katkı sunmayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, dışlanma, aidiyet, bireysel faktörler ve umut boyutları çerçevesinde değerlendirildiğinde, öğrencilerin genel olarak olumlu bir sosyal uyum profili sergilediklerini ortaya koymaktadır.

Araştırma sonuçları, özellikle aidiyet ve umut boyutlarında elde edilen görece yüksek ortalamalar aracılığıyla, uluslararası öğrencilerin ev sahibi üniversite ortamına belirli bir düzeyde entegre olabildiklerini düşündürmektedir. Bu bulgu, Berry’nin (1997) kültürleşme modelinde öne çıkan bütünleşme stratejisiyle uyumlu bir görünüm sergilemektedir. Bütünleşme, bireyin kendi kültürel kimliğini korurken ev sahibi toplumla anlamlı ve

sürdürülebilir ilişkiler kurabilmesini ifade etmektedir. Çalışmada aidiyet düzeyinin yüksek olması, öğrencilerin yalnızca akademik sistemin bir parçası olarak değil, aynı zamanda üniversite topluluğunun sosyal bir üyesi olarak kendilerini konumlandırabildiklerini göstermektedir. Bu sonuç, Balcı ve Öğüt'ün (2019) Türkçe yeterliliği ve sosyal katılımın aidiyet duygusunu güçlendirdiğine ilişkin bulgularıyla da örtüşmektedir. Ayrıca son dönem araştırmaları, aidiyet duygusunun uluslararası öğrencilerin hem akademik hem de psikososyal uyumunun en önemli belirleyicilerinden biri olduğunu göstermektedir (Glass vd., 2024).

Umut boyutunda elde edilen yüksek puanlar, öğrencilerin geleceğe yönelik olumlu beklentiler taşıdıklarını ve bu beklentilerin sosyal uyum sürecinde önemli bir psikolojik kaynak işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Umut, belirsizlik ve geçiş dönemleriyle karakterize edilen göç deneyiminde bireyin psikolojik dayanıklılığını destekleyen temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir (Khawaja & Stallman, 2011). Bu bağlamda çalışmanın bulguları, uluslararası öğrencilerin yalnızca kısa vadeli akademik hedefler doğrultusunda değil, uzun vadeli yaşam ve kariyer beklentileri açısından da görece güçlü bir motivasyona sahip olabileceklerini düşündürmektedir. Umudun yüksek düzeyde olması, öğrencilerin dilsel, kültürel ve ekonomik zorluklara rağmen uyum sürecini sürdürmelerini kolaylaştıran bir etken olarak yorumlanabilir.

Dışlanma boyutuna ilişkin bulgular, öğrencilerin genel olarak düşük düzeyde dışlanma algısı yaşadıklarını göstermektedir. Bu durum, ev sahibi üniversite ortamının görece kapsayıcı bir yapıya sahip olabileceğini ve öğrencilerin sosyal ağlar aracılığıyla desteklenebildiklerini düşündürmektedir. Zhai'nin (2004) çalışmasında vurgulandığı üzere, uluslararası öğrenciler başlangıçta dil ve kültürel farklılıklara bağlı güçlükler yaşayabilmekte; ancak sosyal destek mekanizmaları bu olumsuz deneyimlerin etkisini azaltabilmektedir. Benzer biçimde Toyokawa ve Toyokawa (2002), sosyal ve kültürel etkinliklere katılımın dışlanma algısını azalttığını ve aidiyet duygusunu güçlendirdiğini ortaya koymuştur. Çalışmamızda elde edilen düşük dışlanma düzeyi, bu literatürle büyük ölçüde uyumludur. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin özellikle kampüs dışı sosyal alanlarda ayrımcılık ya da ötekileştirme deneyimleri yaşayabileceği olasılığı göz ardı edilmemelidir.

Bireysel faktörler boyutuna ilişkin bulgular, öğrencilerin öz yeterlik algıları, kişisel çabaları ve baş etme becerilerinin sosyal uyum sürecinde tamamlayıcı bir rol oynadığını göstermektedir. Searle ve Ward'ın (1990) belirttiği gibi, bireysel özellikler ve kültürlerarası yeterlikler psikolojik ve sosyal uyumun önemli belirleyicileri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada bireysel faktörler ile gelir düzeyi arasında saptanan pozitif ilişki, ekonomik kaynakların bireyin öz güvenini ve uyum kapasitesini dolaylı biçimde destekleyebileceğini düşündürmektedir. Ancak bu ilişkinin sınırlı düzeyde kalması, sosyal uyumun yalnızca maddi koşullarla açıklanamayacağını; psikososyal kaynakların belirleyici rolünü sürdürdüğünü ortaya koymaktadır.

Demografik değişkenler açısından elde edilen bulgular, cinsiyet ve yaşın sosyal uyum üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığını göstermiştir. Bu durum, sosyal uyum süreçlerinin cinsiyet ve yaş gibi bireysel özelliklerden büyük ölçüde bağımsız olarak deneyimlendiğini düşündürmektedir. Buna karşın barınma türünün, özellikle aidiyet ve umut boyutlarında anlamlı farklılıklar yaratması dikkat çekicidir. Üniversite yurtlarında kalan öğrencilerin daha yüksek aidiyet ve umut düzeylerine sahip olmaları, yurt ortamlarının sosyal etkileşim, arkadaşlık ilişkileri ve kurumsal destek açısından daha elverişli bir bağlam sunduğunu göstermektedir. Wu, Garza ve Guzman'ın (2015) bulguları da kampüs içi barınma

olanaklarının sosyal uyumu desteklediğini ortaya koymakta olup, çalışmamız bu literatürü destekler niteliktedir.

Öğrencilerin geldikleri bölgeye göre yapılan karşılaştırmalarda anlamlı farklılıkların ortaya çıkmaması, sosyal uyumun coğrafi kökenden ziyade üniversite bağlamı ve ortak akademik deneyimler üzerinden şekillendiğini düşündürmektedir. Bu bulgu, üniversite ortamının kültürel çeşitliliği dengeleyici ve eşitleyici bir işlev üstlenbildiğine işaret etmektedir.

Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, çalışma uluslararası öğrencilerin sosyal uyumunu yalnızca kültürel yönelimler veya yapısal değişkenler üzerinden açıklayan yaklaşımların ötesine geçerek, sosyal uyumu çok boyutlu ve psikososyal bir süreç olarak kavramsallaştırmaktadır. Aidiyet, umut, dışlanma ve bireysel faktörlerin aynı analitik çerçeve içinde ele alınması, sosyal uyumun yalnızca ev sahibi kültüre uyum sağlama düzeyiyle değil, bireyin öznel psikolojik kaynakları ve algılarıyla birlikte şekillendiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Berry'nin kültürleşme modelinde öne çıkan bütünleşme stratejisinin yalnızca kültürel değil, aynı zamanda psikososyal temellere dayandığını göstermekte ve söz konusu modeli bireysel psikolojik kaynaklar açısından genişletmektedir. Özellikle aidiyet ve umut düzeylerinin görece yüksek, dışlanma algısının ise düşük olması, sosyal uyumun sürdürülebilirliğinde olumlu psikososyal kaynakların belirleyici rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çalışma, sosyal kimlik kuramı ve pozitif psikoloji literatürüyle uyumlu biçimde, aidiyet ve umudu sosyal uyumun merkezî mekanizmaları olarak konumlandırmakta; sosyal uyumun bireysel psikolojik kaynaklar ile kurumsal bağlamın etkileşimi sonucunda şekillenen dinamik bir süreç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak bu çalışma, uluslararası öğrencilerin sosyal uyum süreçlerinde psikososyal faktörlerin belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Aidiyet ve umut gibi olumlu psikososyal kaynakların uyumu güçlendirdiği; dışlanma algısının düşük düzeyde kalmasının ve bireysel faktörlerin destekleyici etkisinin sosyal uyumun sürdürülebilirliğine katkı sağladığı söylenebilir. Elde edilen bulgular, mevcut literatürle büyük ölçüde uyumlu olmakla birlikte, Türkiye bağlamında güncel ve özgül veriler sunarak alanyazına katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, üniversitelerin uluslararasılaşma politikalarının daha kapsayıcı, çok boyutlu ve psikososyal duyarlılığı yüksek bir çerçevede yeniden düşünülmesine yönelik önemli ipuçları sunmaktadır. Bu durum, yükseköğretimde kapsayıcı uluslararasılaşma politikalarının önemine dikkat çeken güncel uluslararası raporlarla da uyumludur (OECD, 2024; IIE, 2024).

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bulguları değerlendirilirken bazı sınırlılıkların dikkate alınması gerekmektedir. İlk olarak araştırma, yalnızca Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören uluslararası öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Bu nedenle elde edilen bulguların Türkiye'deki tüm uluslararası öğrencilere veya farklı yükseköğretim kurumlarına doğrudan genellenmesi mümkün değildir. Üniversitelerin sahip olduğu kurumsal yapı, öğrenci profili, sosyal destek mekanizmaları ve uluslararasılaşma politikaları farklılık gösterebildiğinden, elde edilen sonuçlar araştırmanın gerçekleştirildiği bağlamla sınırlıdır.

İkinci olarak çalışmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Her ne kadar bu yöntem uluslararası öğrenciler gibi ulaşılması görece güç gruplarla çalışmalarda pratik avantajlar sağlasa da örneklemin evreni tam olarak temsil etmesini garanti etmemektedir. Bu durum örnekleme yanlılığı oluşturabilmekte ve sonuçların genellenebilirliğini sınırlandırabilmektedir.

Üçüncü olarak araştırma kesitsel bir tasarımla yürütülmüş ve veriler tek bir zaman noktasında toplanmıştır. Bu nedenle değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konulabilmekle birlikte nedensel sonuçlara ulaşmak mümkün değildir. Sosyal uyumun zaman içerisindeki değişimini inceleyebilmek için gelecekte boylamsal araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Son olarak araştırma verileri katılımcıların öz bildirimlerine dayalı ölçekler aracılığıyla elde edilmiştir. Bu durum sosyal beğenirlik eğilimi veya kişisel algılardan kaynaklanan yanıltıcı yanlılığına yol açabilmektedir. Gelecek araştırmalarda nicel verilerin yanı sıra nitel görüşmeler ve karma yöntem araştırmaları kullanılarak uluslararası öğrencilerin sosyal uyum süreçleri daha kapsamlı biçimde incelenebilir.

Kaynaklar

- Adıgüzel, Y. (2022). *Göç sosyolojisi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ali, S. Z., Mubashar, T., Khan, S., & Akhtar, T. (2021). Psychosocial aspects of adaptation of international students in Pakistan. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 36(1), 135–156. <https://doi.org/10.33824/PJPR.2021.36.1.09>
- Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities: Adjustment factors. *Journal of Research in International Education*, 5(2), 131–154.
- Araujo, A. (2011). Adjustment issues of international students enrolled in American colleges and universities: A review of the literature. *Higher Education Studies*, 1(1), 2–8.
- Aydın, M., & Egemberdiyeva, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlık düzeylerinin incelenmesi: Algılanan sosyal destek ve mutluluk etkenleriyle ilişkisi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(1), 37–53.
- Balcı, Ş., & Ögüt, N. (2019). Yabancı uyruklu üniversite öğrencileri arasında kültürleşme ve kültürleşme stratejileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 42, 49–62.
- Bastien, G., Seifen-Adkins, T., & Johnson, L. R. (2018). Striving for success: Academic adjustment of international students in the U.S. *Journal of International Students*, 8(2), 1198–1219. <https://doi.org/10.5281/zenodo.1250421>
- Batır, R. (2017). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde dil yeterliliklerinin sosyokültürel uyuma etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi.
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497–529. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>
- Bender, A., Van Oudenhoven, J. P., & Veenstra, A. L. (2019). Cultural diversity and social support: Impact on psychological adaptation of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 72, 25–33. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2019.06.004>
- Berry, J. W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation. *Applied Psychology: An International Review*, 46(1), 5–34. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1997.tb01087.x>
- Bulut, E., Yüçetürk, H., Yılmaz, G., Gündoğdu, İ., Koç, N., & Demiryürek, B. (2020). Uluslararası öğrencilerin psikososyal sorun ve ihtiyaçları: Nitel bir çalışma. *Nitel Sosyal Bilimler*, 2(1), 60–73.
- Çelik, Ç., & İçduygu, A. (2019). Schools and refugee children: The case of Syrians in Turkey. *International Migration*, 57(2), 253–267.
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (4th ed.). Allyn & Bacon.
- Güçlü, N. (1996). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 101–110.
- Institute of International Education. (2024). Open doors report on international educational exchange. <https://institute-of-international-education.mybigcommerce.com/open-doors-2024-print/>

- Kaczmarek, P. G., Matlock, G., Merta, R. J., Ames, M. H., & Ross, M. (1994). An assessment of international college student adjustment. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 17(4), 241–247. <https://doi.org/10.1007/BF01407740>
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. baskı). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kaya, Ö. S. (2022). Göçmenler için sosyal uyum ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 26(32), 353–368.
- Khawaja, N. G., & Stallman, H. M. (2011). Understanding the coping strategies of international students: A qualitative approach. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 21(2), 203–224. <https://doi.org/10.1375/ajgc.21.2.203>
- Kılıç, R. (2020). Uluslararası öğrencilerin sosyal uyumu: Eğitim süreci ve tutumların etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(73), 245–254.
- Kumcağz, H., Dadashzadeh, R., & Alakuş, K. (2016). Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ndeki yabancı uyruklu öğrencilerin sınıf düzeylerine göre yaşadıkları sorunlar. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 37–50.
- Kuşci, İ., Öztosun, A., & Arlı, N. B. (2023). Mediating role of social exclusion in the relationship between sense of belonging and loneliness in international students. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 18(3), 297–315. <https://doi.org/10.29329/epasr.2023.600.14>
- Mudhovozi, P. (2011). Adjustment experiences of international students at a South African university. *Journal of Psychology in Africa*, 21(2), 293–296.
- OECD. (2024). Education at a glance 2024: OECD indicators. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2024_c00cad36-en/full-report.html.
- Pare, J., & Tsay, W. (2014). A study of the adjustment process of international students within Taiwanese institutions of higher education. *Central Taiwan Journal of Humanities and Social Sciences*, 25(3), 1–34.
- Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 14, 449–464.
- Sivas Cumhuriyet Üniversitesi. (2023). Öğrenci sayıları. <https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari>
- Toyokawa, T., & Toyokawa, N. (2002). Extracurricular activities and the adjustment of Asian international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 26(4), 363–379.
- UNESCO. (2022). *Global flow of tertiary-level students*. <https://uis.unesco.org>
- Wu, H., Garza, E., & Guzman, N. (2015). International students' challenge and adjustment to college. *Education Research International*, 2015, Article 202753. <https://doi.org/10.1155/2015/202753>
- Zhai, L. (2004). Studying international students: Adjustment issues and social support. *Journal of International Agricultural and Extension Education*, 11(1), 97–104.

EXTENDED ABSTRACT IN ENGLISH

Psychosocial Determinants of Social Adaptation among International Students

With the acceleration of globalization, international student mobility has become one of the central dynamics of contemporary higher education systems, compelling universities to develop multidimensional policies that address not only academic achievement but also students' social and psychosocial adaptation processes. International students are not merely individuals who temporarily relocate for educational purposes; they are also active social actors who interact with, negotiate, and at times transform the social and cultural structures of host societies. In this context, social adaptation emerges as a critical process influencing international students' academic success, psychological well-being, life satisfaction, and long-term integration.

This study aims to examine the social adaptation levels of international students studying at Sivas Cumhuriyet University and to analyze the psychosocial determinants of social adaptation, including sense of belonging, hope, social exclusion, and individual factors. By addressing these variables within a single analytical framework, the study seeks to move beyond conventional approaches that predominantly focus on language proficiency, cultural distance, or economic conditions. The theoretical foundation of the study is grounded in Berry's acculturation model, complemented by social identity theory and perspectives from positive psychology. Accordingly, social adaptation is conceptualized as a dynamic and multidimensional process shaped not only by cultural orientations but also by individuals' psychological resources and subjective perceptions.

The study adopts a quantitative research design based on a relational survey model. The population of the research consists of 2,991 international students enrolled at Sivas Cumhuriyet University during the 2024–2025 academic year. The sample comprises 352 international students selected through convenience sampling and who voluntarily participated in the study. Data were collected using the Social Adaptation Scale for Migrants developed by Kaya (2022). Validity and reliability analyses conducted for the current sample confirmed that the scale has a reliable four-factor structure, consisting of social exclusion, sense of belonging, individual factors, and hope. Statistical analyses were performed using SPSS 22, including independent samples t-tests, one-way ANOVA, and Pearson correlation analyses.

The findings indicate that international students generally exhibit a positive social adaptation profile. High mean scores observed in the dimensions of sense of belonging and hope suggest that students are able to integrate into the host university environment to a considerable extent. Conversely, the relatively low level of perceived social exclusion indicates that students do not experience strong feelings of marginalization within the university context. No statistically significant differences were found in social adaptation dimensions based on gender or age. However, accommodation type emerged as a significant factor, particularly for sense of belonging and hope. Students residing in university dormitories reported higher levels of belonging and hope compared to those living in private accommodation or other housing arrangements. Additionally, a positive but modest relationship was identified between income level and individual factors, suggesting that economic resources may indirectly support personal coping capacities and self-efficacy.

Overall, the findings demonstrate that social adaptation among international students is shaped not solely by structural or cultural factors but also by psychosocial resources. High levels of belonging and hope appear to strengthen social adaptation, while low perceptions of exclusion and supportive individual factors contribute to the sustainability of the adaptation process. By integrating acculturation theory with social identity and positive psychology perspectives, this study provides a more comprehensive conceptualization of social adaptation. Furthermore, it offers current empirical evidence from the Turkish higher education context, contributing to the international literature on student mobility and adaptation. The results underscore the importance of developing inclusive, multidimensional, and psychosocially sensitive internationalization policies within higher education institutions.

